

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

1. וחלב נבלה וחלב טרפה בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר.....1
2. אוציא את הטמאה שאין במינה טריפה ... יצא היה שחלבה ובשרה מותר.....2
- ג. דעגלה ערופה טהורה היא א"ל אין ... מישחט ותיהני ליה שחיטה לטהרה מידי נבלה.....2
- ד. ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה.....2
- הדרן עלך חטאת העוף.....3
- פרק שמיני כל הזבחים.....3
- א. כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל אפילו אחת בריבוא ימותו כולן.....3
- ב. נתערבו בשור שנעבדה בו עבירה.....5

דף ע.

א. וחלב נבלה וחלב טרפה בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר

חלב בהמה¹ טהורה שמתה טהור, שנאמר (ויקרא ז פסוק כד) וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לקל מלאכה ואכל לא תאכלהו מי שאיסורו משום נבילה וטרפה.

ואם הוכשר במשקין המכשירין הרי הוא כאוכלין טמאין ואינו כבשר נבילה².

דף ע:

¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק א הלכה ה
² והנוגע בחלב החופה את הכוליא קודם הפרשה הרי זה טמא כנוגע בכוליא עצמה שהרי כמה חומין נמשכין ממנה בחלב. שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

ב. אוציא את הטמאה שאין במינה טריפה ... יצא חיה שחלבה ובשרה מותר

בהמה טמאה³, והחיה בין טהורה בין טמאה אחד בשרה ואחד חלבה לטומאה, ומטמא אדם וכלים בכזית כבשר הנבילה.

ג. דעגלה ערופה טהורה היא א"ל אין ... מישחט ותיהני ליה שחיטה לטהרה מידי נבלה

עגלה ערופה שנערפת כהלכתה טהורה⁴ כפרה כתיב בה כקדשים⁵, שנאמר בה (שם פסוק ח) כִּפֹּר לְעִמְךָ יִשְׂרָאֵל כקדשים⁶, וכן אם נשחטה אחר ירידתה לנחל אף על פי שאסורה בהנאה הצילה אותה שחיטתה מידי נבילה.

ד. ירידתה לנחל איתן היא אוסרתה

כבר התבאר במסכת קידושין דף נז. וע"ז דף כט: שעגלה ערופה⁷ אסורה בהנייה אפילו לאחר שנעשית מצותה, ונקברת במקום עריפתה. שנאמר: (שם כא פסוק ד) וְעָרְפוּ שָׁם אֶת הָעֵגְלָה, מלמד שטעונה גניזה⁸, או לפי שנאמר בה (שם פסוק ח) כפרה – כִּפֹּר לְעִמְךָ יִשְׂרָאֵל כקדשים⁹. אבל אין מועלים בה, שאין מעילה בעגלה ערופה, אלא איסור הנאה מן התורה¹⁰.

³ רמב"ם שם

⁴ ירושלמי פרק עגלה ערופה הד סב שאל לרבנן דקסרין עריפתה מהו שתמהר טריפתה מטומאתה וכו' מל"מ שם

⁵ בבביתות ו.

⁶ ע"י תוס' כריתות ו זבחים מו א ועוד שצריכים שני הפסוקים לקודם עריפה ולאחר שנעשית מצותה. וע"י תו"י יומא ס א ד"ה ועגלה.

⁷ רמב"ם הלכות רוצח פרק י הלכה ו

⁸ בבביתות ו.

⁹ ע"י תוס' שם זבחים מו א ועוד שצריכים שני הפסוקים לקודם עריפה ולאחר שנעשית מצותה. וע"י תו"י יומא ס א ד"ה ועגלה.

¹⁰ תוס' יומא נט ב ותו"י שם ועיין קובץ שיעורים ח"ב בא – ד, ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

עגלה ערופה¹¹ משתרד לנחל, תיאסר בהנייה אף על פי שעדיין לא נערפה¹²,
ואם מתה או נשחטה אחר ירידתה, הרי זו אסורה בהנייה ותקבר.

הדרן עלך חטאת העוף

פרק שמיני כל הזבחים

**א. כל הזבחים שנתערבו בחטאות המתות או בשור הנסקל
אפילו אחת בריבוא ימותו כולן**

כל הזבחים שנתערבו¹³ בהן אחת מחטאות המתות, או שנתערב בהם שור
הנסקל, אפילו אחד ברבוא כולן ימותו, לפי שבעלי חיים חשובין הן ואינם

¹¹ רמב"ם רוצח שם

¹² אבל קשה דלפ"ז הוה ליה לפסוק שאם נמצא ההורג אחר ירידתה לנחל אסורה בהנאה והוא פסק לקמן
בסמוך שאם נמצא ההורג עד שלא נערפה העגלה תצא ותרעה בעדר. והרשב"א כתב שנשאל על זה והשיב
היטבת לראות כי גם בעיני יפלא שהוא זיכה שטרא לבי תרי דפליגי בכריתות וטרחתי להעמיד דבריו ולא
יכולתי אבל מה אעשה והראב"ד לא חלק עליו בזה כלום עכ"ל. כס"מ ועיי"ש מה שיישב ועיין באחרונים מש"כ
ואכמ"ל

¹³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

בטלין, ואם פרשו ממקום התערובות¹⁴ והקריב או שהקריב כולם כאחד¹⁵ הורצה שאין בעלי חיים נדחין. וי"א¹⁶ שגם אם לקח התערובת עצמה הורצה.

כבר התבאר במסכת נזיר דף כה. והוריות דף ו. שיש דינים בקרבן הטאת¹⁷ מה שאינן בכל הקדשים, ודינים אלו אין להם טעם ולא דרשינא להו מקראי, אלא כך נאמרה לו למושה בסיני וכך באה הקבלה דור מדור עד משה רבינו והוא מסר לנו הלכות אלו וכך שמענו מפי משה מפי הגבורה. ואלו הם חמש הטאות המתות¹⁸ א. "ולד הטאת" כלומר שהפריש נקבה לטאתו ונתעברה וילדה קודם שהקריבה, ובשאר קרבנות נתפס הולד בקדושת האם ובחטאת מתה ב. "תמורת הטאת" כלומר שהמיר החטאת על בהמה אחרת, ובשאר קדשים כתיב (ויקרא כז פסוק י) וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ יְהִיֶה קִדְשׁ, ובחטאת תמות ג. "חטאת שמתו בעליה" וחטאת שמתו בעליה קודם הקרבתה, ובשאר קדשים מקריבין לאחר מותו, ובחטאת תמות ד. "חטאת שנתכפרו בעליה", כלומר וחטאת שאבדה וכיפרו הבעלים באחרת ואח"כ מצאוה, תמות. ה. "חטאת שעברה שנתה". כלומר שהקדישה לטאת קודם שנתה כדין, וקודם שהקריבה עברה שנתה, ונאבדה אף שנמצאת קודם שהקריב חטאת אחרת תמות.

וכיצד הן מתות לא שיהרגם בכלי או בידו, אלא יכניסם לבית ונועל עליהם עד שימותו, ודברים אלו כולם מפי משה רבינו נשמעו.

¹⁴ נראה דטעם זה לא שייך אלא כשיניד אותם דלא ליהוי קבוע כדאמרין בפ' התערובות דאז ודאי אמרינן כל דפריש מרובא פריש והם מותרים ואף על פי שמתחילה כשהן במקום הקביעות נדחו אמרינן אין בעלי חיים נדחין אבל כשלקחן ממקום הקביעות והקריבם אז ודאי כל קבוע כמחצה על מחצה דמי ואם הקריב לא הורצה וכן מוכח שם בגמ' ואף על פי שרבינו ז"ל סתם הדברים ולא ביאר סמך על המבין ומ"מ סתם הדברים יותר מדאי. לח"מ שם.

¹⁵ הר המוריה שם

¹⁶ באבהא"ז שם כתב כל דברי הלח"מ ודבריו תמוהין דלמה כתב כן בפשיטות שהתוס' שם בסוגיא בד"ה אלא אמר רבא כתבו להדיא דאי שקיל אחד מן הקבוע אינו אסור אלא מדרבנן, משום דקבוע אינו אלא כשאסור וההיתר ניכרין ולא בתערובות, וכן כתבו התוס' בכמה דוכתי, ועוד דעיקר דינא דבע"ה לא בטלי ג"כ אינו אלא מדרבנן, וא"כ בודאי בדיעבד הורצה, וכ"כ במרכה"מ שם. אמנם אפשר דכיון שדעת הרמב"ם דכל ספק דאורייתא לחומרא אינו אלא מדרבנן א"כ לא שאני לן בין קבוע ללא קבוע דמדורייתא בלא"ה הורצה אולם אפשר דחשיב איקבע איסורא ולהכי בעי" רוב, וצ"ע.

¹⁷ ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלא סעיף א

¹⁸ רמב"ם שם פרק ד הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ב. נתערבו בשור שנעבדה בו עבירה

נתערב זבח¹⁹ באיסורי מזבח²⁰ ירעו כלם עד שיפול בהן מום וימכר ויחלל מעות אלו ויביא בדמי היפה שבהן אותו מין זבח שנתערב.

זבחים שנתערב בהן²¹ אחד מאיסורי המזבח, ירעו כלם עד שיפול בהן מום וימכרו ויהיו דמיהו לקדשים ויביא בדמי כל היפים שבהן היפה שבהן מאותו המין של קדשים שנתערב ודמי הגרוע יהיו לחולין²².

¹⁹ פירש"י ז"ל שנתערב אחד מהקדשים ברוב איסורי מזבח ולשון יביא בדמי היפה שבהן דיקא לפירושו דכיון דאין שם אלא אחד שהוא קדש יקח מעות דמי היפה שבהן ויחללהו עליו אבל אם נפרש איפכא דנתערב אחד מאיסורי מזבח ברוב קדשים אין הלשון דיביא בדמי היפה שבהן מדוייק דכיון דכולן קדשים וזולת האחד צריך לחלל כל הקדשים וצריך להביא דמי היפה של כל אחד ואחד ומניח הגרוע שבהן שלא יחלל וא"כ אין לשון המשנה מדוייק ומ"מ התוספות ז"ל פירשו כן משום דליהוי סיפא דומיא דרישא דברישא איירי שנתערב אחד מחטאות המתות ברוב קדשים וכן נראה דעת רבינו ז"ל שכתב נתערב בהן אחד מאיסורי מזבח וכו' ופירוש ויביא בדמי היפה שבהן הוא כדפרישית והוא פירוש התוס' ז"ל וכן משמע בגמ' שאמרו שם בשלמא כולהו וכו' אלא האי טריפה ה"ד אי דידיע ליה וכו' משמע דהטרפה היא שנתערבה

²⁰ כל האסורין למזבח הרי הן י"ד ואלו הן: בעל מום, ושאינו מן המוכר, ומחוסר אבר מבפנים, וטריפה, וכלאים, ויוצא דופן, ורובע, ונרבע, ושהמית האדם, הנעבד, המוקצה, האתנן, המחיר, מחוסר זמן. רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה יא

²¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ו הלכה ב
²² הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

